

FRP-STRID OM TVANG

Det brygger opp til ny debatt om tvangssammenslåinger i Frp. Programkomiteen er splittet.

SIDE 6

ØNSKER MER POLITISK INNSYN

Kommunene som så langt har uttalt seg, sier ja til forslaget fra kommunelovutvalget om å gi politikerne mulighet for mer innsyn - i bytte mot fare for å bli straffeforfulgt hvis de bryter taushetsplikten.

SIDE 7

FOTO: JOSTEIN VEDVIK



INVITERTE SEG SELV PÅ MOTTAK

Etter medieoppslag om mugg og skitt på asylmottaket i Førde, gikk rådmann John Ole Østensjø (t.v.), ordfører Ole Grotle (H) og resten av formannskapet på besøk for å finne ut mer om boforholdene.

SIDE 4

Kommunal Rapport

Uavhengig av partier og organisasjoner • 30. årgang • kommunal-rapport.no

A-post Abonnement

Eldreomsorg



FOTO: SINTEF

Foreslår helt nytt tilskudd

Før eldrebølgen slår inn for alvor, må kommunene finne **NYE LØSNINGER FOR OMSORG**. Da trengs en annen tilskuddsordning enn den regjeringen vil innføre, mener seniorforsker Karin Høyland ved SINTEF Byggforsk.

SIDE 13

KRONIKK: Et aktivt kontrollutvalg kan bidra til at oppdagelsesrisikoen for korrupsjon blir mye større enn i dag

SIDE 16

Markedets ledende KGV-løsning

Mercell KGV besørger at offentlige anskaffelser gjøres i henhold til regelverket – effektivt, sporbart og sikkert.

Gjør som nærmere 100 norske kommuner og fylkeskommuner – ta i bruk Mercells elektroniske konkurransejennomføringsverktøy (KGV). Merzell KGV forenkler og styrker anskaffelsesprosessen, og verktøyet oppdateres løpende i henhold til gjeldende regelverk.

Kontakt oss på post@mercell.com eller 21 01 88 00 for mer informasjon og en gratis demonstrasjon.

For deg som foretar innkjøp

Mercell

- the bright e in business

KOMMUNESTRUKTUR

- Ny kommune må få fleire oppgaver

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane tilrår at den nye kommunen Indre Sunnfjord skal etablerast frå 1. januar 2020. Førde, Naustdal, Jølster og Gaular skal slå seg saman til ein kommune med om lag 21.700 innbyggjarar. Dei fleste bur i Førde i dag.

Fylkesmann Anne Karin Hamre er tydeleg på at ein slik kommune må få fleire oppgaver frå staten.

«Samanslåingsprosessen er eit særst omfattande arbeid som det knapt er erfaringar med frå før i moderne tid i Norge. I tillegg er det høge forventningar lokalt til kraft og løysingsevne i den nye kommunen. Det er derfor viktig at staten følgjer opp dei forventningane som er skapte om til dømes nye oppgaver, fullmakter og fordeling av statlege arbeidsplassar. Det er også viktig at desse kommunane får ro i nokre år for å finne saman», skriv ho i tilrådinga til Kommunaldepartementet.

ØKONOMI

Må kutte 4 prosent de to neste årene

Målselv kommune står overfor store økonomiske utfordringer, ifølge rådmann Hogne Eidissen. Han skisserer at kommunen må kutte med 4 prosent over to år, tilsvarende 15 millioner kroner.

Kommunestyret vedtok sist uke å hente inn ekspertise utenfra for å analysere organisasjonen i forbindelse med nedskjæringene.

Det ligger i kortene at omstillingene vil by på at tjenester kan bli foreslått nedlagt, skriver avisa Nye Troms.

Målselv hadde et svært godt korrigeret netto driftsresultat i fjor, viser Kommunebarometeret fra Kommunal Rapport. Kommunen har imidlertid høy netto renteeksponert gjeld. Innen pleie og omsorg har kommunen høye korrigererte driftsutgifter.

KOMMUNESTRUKTUR

Går for namnet «Nordhordland»

Kommunane Radøy, Lindås og Meland skal slå seg saman, og namnet må vere Nordhordland. Det er tilrådinga frå dei tre ordførarane i kommunane i eit felles innlegg i avisa Strilen. Mellom anna er Lindås eit aktuelt alternativ av historiske grunnar, men det vil ikkje ha samlande kraft, meiner toppolitikarane.

Samstundes er Nordhordland i dag namnet på eit geografisk område som ni kommunar høyrer til.

- Dei tre kommunane våre utgjør fleirtalet av innbyggjarane i og størsteparten av arealet i det som utan tvil definerer Nordhordland som geografisk område, så dette er ikkje noko namneran, meiner ordførarane sjølv.

Ønsker helt ny tilskuddsordning

- Kommunene bør bruke pausen før eldrebølgen til å prøve **NYE OMSORGLØSNINGER**. Den nye tilskuddsordningen bør stimulere til dette, sier seniorforsker Karin Høyland ved SINTEF Byggforsk.

Høyland har i mange år forsket på kommunenes botilbud til hjelpetrequende eldre. Hun leder et husbankprosjekt om demenslandsbyer og var medlem av Hagen-utvalget som i 2011 la fram utredningen om innovasjon i omsorg.

Ifølge Høyland er det behov for en helt annen tilskuddsordning enn den helse- og omsorgsminister Bent Høie (H) vil innføre.

Som omtalt i Kommunal Rapport de to siste ukene har regjeringen varslet at Husbanken fra 2019 bare skal gi tilskudd til prosjekter som øker antall heldøgns omsorgsplasser. Kommunene skal ikke lenger få tilskudd til å rehabiliterer eller å bygge nye plasser til erstatning for gamle.

Omleggingen skal skje gradvis fra neste år. Detaljene kommer i forslaget til statsbudsjett, som legges fram 6. oktober.

- Lite bærekraftige

- Det er dumt hvis vi får en tilskuddsordning som legger lokk på å utvikle nye løsninger. Dagens institusjonsløsninger er lite bærekraftige på sikt, fordi de binder opp veldig mye personell og bygger på gamle måter å tenke på, sier Høyland til Kommunal Rapport.

Hun tror den nye ordningen vil føre til mindre nybygging, eller til at kommunene bygger nytt først og så legger ned gamle plasser senere.

- Det er jo begrenset hvor mange plasser de har økonomi til å drifte.

Siden dagens ordning med investeringstilskudd ble innført i 2008 og fram til årsskiftet, har Husbanken gitt tilsagn om tilskudd til nær 12.300 heldøgns omsorgsplasser. Nesten 7.700 av disse er ferdigstilt. Men netto tilvekst i samme periode er bare på 2.340 plasser, påpeker regjeringen i kommuneproposisjonen. Mens dagens ordning i stor grad har bidratt til økt kvalitet, vil regjeringen nå prioritere økt kapasitet.

«I årene framover blir det vik-

INVESTERINGSTILSKUDD**Dagens ordning**

Husbanken gir tilskudd til prosjekter som fornyer eller øker tilbudet av heldøgns omsorgsplasser. Tilskuddet utgjør 55 prosent av kostnadene per plass i sykehjem og 45 prosent per omsorgsbolig.

Ny ordning

Husbanken skal fra 2019 bare gi tilskudd til prosjekter som gir netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser. Ordningen innføres gradvis fra 2017. Detaljene



kommer i forslaget til statsbudsjett 6. oktober. (Faksimile av Kommunal Rapport 8. og 15. september)

Taper milliarder

Oslo og Bærum kommuner har storstilte planer for fornyelse av eksisterende sykehjem. De kan gå glipp av henholdsvis 3,5 milliarder og 916 millioner kroner med ny ordning (omtalt i Kommunal Rapport 15. september).

Demenslandsbyer

Den nye ordningen kan også skape problemer for flere kommuners planer om demenslandsbyer (Kommunal Rapport 8. september).

DUMT

Det er dumt hvis vi får en tilskuddsordning som legger lokk på å utvikle nye løsninger.

Karin Høyland, Seniorforsker SINTEF Byggforsk

ting å få flere heldøgns omsorgsplasser for å møte den store økningen i antallet brukere som vil komme fram mot 2030. Det er her innsatsen må rettes inn», heter det.

Den lenge varslete eldrebølgen tar av rundt 2025. Men hvor stor bølgen blir, og når den slår inn, varierer mye mellom kommunene. I 113 kommuner øker antall eldre over 80 år med mer enn 10 prosent allerede de fire neste



årene. I 129 kommuner går antall eldre derimot ned fram til 2020, viser framskrivninger fra Statistisk sentralbyrå.

SINTEF-forskeren understreker at det er driftskostnadene - altså bemanningen - som blir den begrensende faktor i møte med eldrebølgen.

Hun mener Husbankens tilskuddsordning derfor bør stimulere til nye løsninger som gjør at folk kan klare seg lengst mulig

selv eller med mindre omfattende bistand.

Bokollektiv

Ifølge Høyland er det i dag altfor stor forskjell mellom driftsutgiftene til en sykehjemsplass og hjemmetjenester. Hun mener det er behov for flere mellomløsninger. Derfor er det uheldig at kommunene bare kan få tilskudd til å bygge nye omsorgsplasser med heldøgns bemanning.

- Noen vil kunne ha glede av bofellesskap med trygghet og felles måltider, men uten samme medisinske oppfølging som på sykehjem. Det kan også være lurt å samlokalisere flere typer funksjoner og tilbud, og å legge til rette for samarbeid med barnehager og skoler i nærmiljøet, sier Høyland.

- Vi trenger også nye løsninger som i større grad hjelper kommunene med å møte de økonomiske utfordringene framover. Det betyr løsninger som støtter at pårørende bistår, at frivillige inviteres inn og at man klare mest mulig selv lengst mulig.

- For store avdelinger

Ifølge Høyland er det også viktig å fornye utformingen av dagens institusjonsplasser, særlig med tanke på at anslagsvis 80 prosent av beboerne har demens. De bør ifølge nasjonale føringer bo i små grupper i oversiktlige miljøer, med stabil personell, sosialt fellesskap og tilgang til skjermet uteareal.

- Det er fortsatt mange store sykehjemsavdelinger med dårlig tilgang til utearealer og for mange personer å forholde seg til.

- Kan ikke kommunene bygge nye avdelinger for personer med demens, og la andre hjelpetrequende flytte inn i de tradisjonelle avdelingene?

- Så mange andre plasser er det trolig ikke behov for. De som ikke har demens, velger stort sett andre løsninger, sier Høyland.

MARTE DANBOLT, 416 58 639
marte@kommunal-rapport.no

Skattegevinst på over 3 milliarder i sikte

Om veksten i skatteinntektene ikke avtar ut året, får kommuner og fylkeskommuner samlet rundt 3,5 milliarder kroner mer i inntekt enn opprinnelig budsjettert.

Skattetallene som Statistisk sentralbyrå la fram per august viser

en betydelig vekst både for kommunene og fylkeskommunene, målt mot samme periode for ett år siden.

Høy skattevekst er godt nytt for alle kommuner, siden det gir ekstra inntekter uansett hvordan de lokale skatteinntektene utvikler

seg. I kommunene er veksten så langt i år på nesten 8,2 prosent. Hvis det skulle bli resultatet når året er omme, vil inntektene bli 2,9 milliarder kroner høyere enn kommunene i utgangspunktet har budsjettert med. En slik vekst er også nesten 2,4 milliarder kro-

ner høyere enn hva regjeringen antok i mai. I fylkeskommunene er veksten per august på knapt 6,6 prosent. Om veksten holder seg på dette nivået ut året, vil fylkeskommunene få skatteinntekter som ligger 850 millioner kroner over det budsjetterte.